

niedziela

GŁOS Z TORUNIA

NR 46 (1195) • J • ROK LX • 12 XI 2017 • TORUŃ

w numerze:

Dekret Stolicy Apostolskiej
Akademik czy coś więcej? – Bursa Akademicka
Caritas w Przysieku
Dla Kościoła i ojczyzny

MYŚL NA TYDZIEŃ

Jedynie cywilizacja miłości jest w stanie pojednać ludzi i narody, zbudować nowe mosty porozumienia między nimi, wnieść ducha trwałego pokoju i braterstwa.

Bp Andrzej Suski

Niebo i światło

W jakiś sposób niebo rzuca światło na nasze życie poprzez przykład świętych. Oni byli ludźmi z krwi i kości, ale zaufali Bogu i pozwolili, aby On ich przemieniał i uświęcał. I dziś zapraszają nas do tego właśnie. W owej zadumie pomocne mogą być wydarzenia odbywające się w parafiach naszej diecezji, takie jak: konkurs plastyczny dla dzieci z okazji Dnia Papieskiego w parafii pw. Świętych Janów w Świerczynkach, poświęcenie ołtarza Matki Bożej Fatimskiej i św. Jana Pawła II w bazylice pw. św. Mikołaja w Grudziądzu czy konkurs plastyczno-literacki na temat Marianny Popiełuszko, jej postawy i głębokiej wiary organizowany przez parafię w Bierzgłowie, Centrum Kultury w Łubiance i Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubiance. Uczestnicy mogli szukać inspiracji, wpatrując się w obraz z wizerunkiem rodziców bł. ks. Jerzego – Marianny i Władysława, który znajduje się w nowo budowanym kościele filialnym pw. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Łubiance. My również możemy zachwycić się Bogiem tak jak święci czy błogosławieni, aby z pokojem w sercu iść naprzód z nadzieją.

Beata Pieczykura

Pomnik gen. Józefa Hallera u zbiegu ul. Piastowskiej i pl. św. Katarzyny w Toruniu

ks. Paweł Borowski

LISTOPADOWA JUTRZENKA WOLNOŚCI

Dzień 11 listopada 1918 r. zapisał się jako przełomowy w dziejach Europy i Polski. Rozejm podpisany w Compiègne pod Paryżem zakończył I wojnę światową, a przekazanie władzy Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną w Warszawie – przyniosło kres niewoli narodowej. Mieszkańcom Pomorza Nadwiślańskiego przyszło czekać na niepodległość jeszcze ponad 14 miesięcy. Nie było to oczekiwanie bierne. Nastąpiła wyęziona działalność patriotyczna przygotowana dekadami pracy organicznej, konspiracji filomackiej i posługi patriotycznej Kościoła katolickiego. 14 listopada 1918 r. pod przewodnictwem Stefana Łaszewskiego, późniejszego pierwszego woje-

wody pomorskiego, rozpoczęła w Gdańsku działalność Naczelna Rada Ludowa, która miała przygotować grunt dla przyszłej władzy polskiej. Z niej wyłoniły się Powiatowe Rady Ludowe: polscy delegaci sposobili się do przejęcia pracy administracyjnej, komisje szkolne przygotowywały podstawy narodowego systemu oświatowego.

17 stycznia 1920 r. wkroczyły na Pomorze oddziały Frontu Pomorskiego pod dowództwem gen. Józefa Hallera. Następnego dnia przybyły do Torunia oddziały Dywizji Pomorskiej pod dowództwem płk. Stanisława Skrzyńskiego, powitane przez prezesa Toruńskiej Rady Ludowej dr. Ottona Steinborna, pierwszego komisarycznego

go burmistrza grodu Kopernika. 21 stycznia nastąpił uroczysty wjazd dowódcy Frontu Pomorskiego gen. Józefa Hallera. Błękitny Generał złożył wieńiec pod pomnikiem wielkiego astronoma, po czym przemówił do mieszkańców miasta z balkonu ratusza. Wiwatom nie było końca, a gdy przebrzmiały ostatnie dźwięki Mazurka Dąbrowskiego, tysiące głosów odśpiewały hymn Kochanowskiego „Kto się w opiekę odda Panu swemu”. W następnych tygodniach owacyjnie witani Hallerczycy przejmowali kolejne miejscowości Pomorza aż do 10 lutego, gdy w Pucku nastąpiły uroczyste zaślubiny Polski z morzem.

Wojciech Wielgoszewski

DIECEZJA

Dekret Stolicy Apostolskiej

Prace związane z prowadzonym procesem beatyfikacyjnym sługi Bożego bp. Adolfa Piotra Szelażka, ordynariusza diecezji łuckiej na Wołyniu i założyciela Zgromadzenia Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus, na etapie rzymskim posuwają się do przodu. Kongregacja ds. Świętych 22 września wydała dekret w sprawie ważności procesu diecezjalnego Sługi Bożego, umożliwiając tym samym podejmowanie dalszych prac. Co to oznacza? Stolica Apostolska uznała, że proces prowadzony na terenie diecezji toruńskiej został zrobiony dobrze, zachowana została procedura i spełnione wymagania prawa kanonizacyjnego oraz dokumentacja złożona w kongregacji została odpowiednio przygotowana. Wydany dekret, który zatwierdził prace na etapie diecezjalnym, umożliwił odebranie tzw. Copia Publicca (35 tomów), czyli jednego egzemplarza zbioru dokumentów złożonych w kon-

gregacji po zamknięciu procesu beatyfikacyjnego, na podstawie którego będzie pisane Positio. Drugi zestaw dokumentów, czyli tzw. Transumpt, otrzyma Relator sprawy czuwający nad studium merytorycznym zebranych dokumentów i przygotowaniem Positio. Dekret ten jest bardzo ważnym aktem prawnym i pozwala na dalsze postępowanie procesu w jego fazie rzymskiej, tj. na opracowanie stosownej Positio, która stanie się przedmiotem analizy teologów konsultorów oraz biskupów i kardynałów.

Nie sposób pominąć w tym dziele czuwającej dłoni patronki zgromadzenia, umiłowanej świętej Sługi Bożego św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Właśnie w dniu 19 października, w którym przypada 20. rocznica nadania św. Teresie tytułu Doktora Kościoła, dane nam było odebrać Copia Publicca i z dokumentacją Ojca Założyciela, stanąć na

Siostry terejzanki z tzw. Copia Publicca – egzemplarzem zbioru dokumentów złożonych w kongregacji po zamknięciu procesu beatyfikacyjnego

placu św. Piotra. Opatrzność Boża, która połączyła te wielkie serca w przeszłości sprawia, że także w naszych czasach pozostają one wciąż nierozdzielne.

Sługa Boży bp Adolf Piotr Szelażek urodził się 30 lipca 1865 r. w Stoczku Łukowskim, obecnie diecezji siedleckiej. Ukończył Seminarium Duchowne w Płocku i Akademię Duchowną w Petersburgu. W 1925 r. papież mianował go ordynariuszem diecezji łuckiej na Wołyniu. W czasie II wojny światowej bp Szelażek, zachęcany, a następnie przymuszany do opuszczenia diecezji łuckiej i przesiedlenia na ziemię polskie, nie opuścił swojej owczarni, pozostał niewzruszenie ze swymi kapłanami i wiernymi, stając się dla nich ostoją i wzorem męstwa. Został aresztowany i uwięziony, dzieląc w ten sposób trudne losy wielu swoich rodaków, dla których stał się heroldem wiary i wytrwałości w męczeństwie. Zmarł 9 lutego 1950 r. w Zamku Bierzgłowskim k. Torunia.

S. Hiacynta B. Augustynowicz CST,
postulator procesu

RYŃSK

Ku zjednoczeniu z Maryją i Jezusem

W Ryńsku 14 października odbył się Dzień Skupienia Ruchu Rodzin Nazaretańskich Diecezji Toruńskiej, który nawiązywał do gietrzwałdzkich i fatimskich objawień Maryi.

Na wstępie spotkania zebrani dzielili się wspomnieniami z ogólnopolskiej inauguracji roku formacyjnego w Gietrzwałdzie (30 września). W sercach pozostała homilia bp. Andrzeja Siemienińskiego, delegata Episkopatu Polski ds. Ruchu Rodzin Nazaretańskich, który nawiązał do słów Maryi wypowiedzianych do dziewczynek: „Ja zawsze będę z wami”. Ukazał zawarte w nich źródła chrześcijańskiej przemiana-

ny i nadziei, oparte na zasadzie „do wnętrza i na zewnątrz”. Do wnętrza tzn., że my możemy być w domu Boga poprzez słuchanie i przyjmowanie Słowa Bożego i dlatego tworzymy Rodzinę Nazaretańską. Na zewnątrz tzn., że słowa Maryi ukazują, iż Bóg oczekuje od nas, abyśmy nie ukrywali swojej przynależności do Boga i Kościoła.

We wspólnocie ruchu od 10 lat praktykujemy nabożeństwo pierwszych sobót miesiąca. Tym razem moderator ks. kan. Sylwester Ćwikliński wygłosił konferencję poświęconą zniewagom, „którymi obraża się Niepokalane Serce Maryi”. Stała

się ona dla nas podstawą do poszukiwania osobistych sposobów odpowiedzi na zaproszenie Maryi skierowane do Łucji: „Miej współczucie z Sercem Twej Najświętszej Matki, otoczonym cierniami, którymi niewdzięczni ludzie je wciąż na nowo ranią, a nie ma nikogo, kto by przez akt wynagrodzenia te ciernie powyciągał”.

Ubogaceni duchowo przyjeśliśmy rozesłanie do swoich domów i parafii z zachętą, by pielęgnować życie zgodne z aktem oddania się Niepokalanej w stałym dążeniu ku zjednoczeniu z Maryją i Jej Synem.

Elżbieta Czapiewska

ZAPRASZAMY

Jubileusz Stowarzyszenia Rodzin Katolickich

Z okazji jubileuszu 25-lecia działalności Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Toruńskiej

19 listopada o godz. 12.30 w toruńskiej katedrze pw. Świętych Janów sprawowana będzie Msza św. pod przewodnictwem bp. Andrzeja Suskiego. W tej Eucharystii będziemy dziękować Bogu za minione 25 lat i prosić o błogosławieństwo i dalsze łaski na następne lata działalności oraz polecać będziemy Bożemu Miłosierdziu tych z nas, którzy wyprzedzili nas w drodze do wieczności. Na tę uroczystość serdecznie zapraszamy wszystkich członków i sympatyków stowarzyszenia.

TORUŃ

Ćwierćwiecze Kapituły Katedralnej Toruńskiej

Pierwszy biskup toruński Andrzej Wojciech Suski „dla większej świetności kultu Bożego, powiększenia splendoru diecezji, a także niesienia pomocy kapłanom sprawującym pieczę pasterską nad wiernymi” poprosił Stolicę Apostolską, aby zgodnie z przepisem kanonu 504. „Kodeksu Prawa Kanonicznego” zechciała erygować w kościele katedralnym w Toruniu kapitułę. W odpowiedzi Kongregacja Duchowieństwa dekretem z 21 sierpnia 1992 r. erygowała Kapitułę Katedralną Toruńską. Tymże dekretem zleciła Biskupowi Toruńskiemu wszelkie inne działania, zwłaszcza przygotowanie i zatwierdzenie „Statutów” kapitulnych. „Statuty” zostały zatwierdzone 21 października 1992 r. Kolejnym krokiem były pierwsze nominacje kanonickie, podpisane i wręczone 16 listopada 1992 r. Otrzymało je 12 kanoników gremialnych i tyłuż honorowych. Kanonicy gremialni wyłonili spośród siebie prepozyta; został nim proboszcz bazyliki katedralnej ks. kan. Zdzisław Wyrowiński. Ksiądz

Biskup zatwierdził wybór 24 listopada 1992 r. Spośród pierwszych kanoników w szeregach kapituły pozostaje 14, w tym 3 gremialnych, 5 emerytów, tj. gremialnych w stanie spoczynku, i 6 honorowych. Trzecia grupa kanoników ukształtowała się po zmianie „Statutów” z 24 czerwca 2016 r., od kiedy kanonicy gremialni mogą przechodzić w stan spoczynku po ukończeniu 75. roku życia.

W ciągu ćwierćwiecza z szeregów Kapituły odeszło 4 kanoników. Umarło zaś 7 gremialnych (w tym 2 prepozytów) i 5 honorowych.

Na początku października roku bieżącego kapituła liczyła: 12 kanoników gremialnych czynnych, 6 kanoników gremialnych w stanie spoczynku i 34 kanoników honorowych. Prepozytem jest ks. prał. Marek Kazimierz Rumiński, penitencjarzem ks. prał. Kazimierz Piastowski, a sekretarzem ks. kan. Jerzy Karol Kalinowski. Bardziej szczegółowe informacje na temat kapituły można znaleźć w publikacji pt. „Jubileusz Diecezji Toruńskiej. Spojrzenie

2017 r. to świętowanie jubileuszu diecezji toruńskiej i funkcjonujących w jej strukturach wspólnot

w przeszłość i w przyszłość”, Toruń 2017.

Mając w pamięci swoich zmarłych poprzedników, księża kanonicy katedralni zgromadzili się 6 listopada w bazylice katedralnej na Mszy św. w ich intencji.

**W imieniu
Kapituły Katedralnej Toruńskiej
ks. prał. Marek Rumiński**

Zapraszamy na uroczystość 25. rocznicy pierwszych nominacji, która odbędzie się 16 listopada o godz. 18 w bazylice katedralnej. Księża kanonicy koncelebrować będą z tej okazji Mszę św. dziękczynną pod przewodnictwem biskupa toruńskiego Andrzeja Suskiego

Nauczyciele z proboszczem i wikariuszem

GRODZICZNO

Dzień Nauczyciela

W przededniu święta pracowników oświaty 13 października w kościele parafialnym pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Grodzicznie sprawowano Mszę św. i nabożeństwo różańcowe w intencji pracowników oświaty z terenu parafii. Koncelebrowanej Eucharystii przewodniczył wikariusz ks. Krzysztof Kownacki, a homilię wygłosił ks. kan. Henryk Rychert, proboszcz. W homilii porównał nauczycieli do ewan-

gelicznego siewcy, który sieje ziarno, a ono spada na różną glebę. W Mszy św. uczestniczyli m.in. wicestarosta nowomiejski Katarzyna Trzaskalska, dyrektor Szkoły Podstawowej w Nowym Grodzicznie Urszula Ewertowska oraz zastępca dyrektora szkoły Małgorzata Narwojsz. Po nabożeństwie różańcowym nauczyciele spotkali się na poczęstunku w salce parafialnej.

Ks. Krzysztof Kownacki

Uczestnicy i organizatorzy konkursu w prezbiterium sanktuarium pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II w Toruniu

ŚWIERCZYŃKI

KONKURS O ŚW. JANIE PAWLE II

Z okazji Dnia Papieskiego w parafii pw. Świętych Janów w Świerczynkach odbyła się druga edycja konkursu plastycznego dla dzieci. Tematem tegorocznej edycji było odniesienie się do hasła Dnia Papieskiego: „Idźmy naprzód z nadzieją”. Celem już po raz drugi jest prezentowanie dzieciom postaci św. Jana Pawła II jako moralnego autorytetu współczesnego świata oraz rozwijanie zdolności plastycznych dzieci.

Rozstrzygnięcie konkursu odbyło się 15 października po Mszy św. w kościele w Świerczynkach. Do udziału w konkursie zgłosiło się 33 dzieci w wieku szkolnym, technika prac była dowolna. Dla dzieci nie był to łatwy temat, natomiast wszyscy uczestnicy doskonale sobie poradzili, pokazując w swoich pracach piękne przesłanie nadziei, która

jest bardzo ważna w życiu każdego człowieka. Komisja powołana przez Ewę Bielecką i proboszcza miejsca ks. Piotra Stefańskiego wybierała prace. Podzielono je na dwie kategorie: prace przestrzenne – wybrano 13 prac i 3 wyróżnienia oraz prace płaskie – wybrano 20 prac i również dodatkowo 3 wyróżnienia. Honorowy

patronat nad konkursem objął marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki, który dla wszystkich uczestników konkursu oraz ich opiekunów ufundował nagrodę w postaci jednodniowej wycieczki autokarowej śladami św. Jana Pawła II.

Wyjazd odbył się 19 października. Uczestnicy odwie-

dzili Centrum Edukacji Młodzieży w Górsku, sanktuarium pw. Najświętszej Maryi Panny Gwiazdy Nowej Ewangelizacji i św. Jana Pawła II w Porcie Drzewnym oraz Muzeum Toruńskiego Piernika; zjedli również obiad w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu.

Wraz z ks. Piotrem Stefańskim dziękuję marszałkowi Piotrowi Całbeckiemu za objęcie honorowym patronatem naszego konkursu parafialnego, ufundowanie nagród rzeczowych dla dzieci oraz za życzliwość w organizacji. Składam również podziękowania tym wszystkim, którzy przyczynili się do ufundowania pozostałych nagród. Niech św. Jan Paweł II, nasz wielki orędownik przed Bogiem, wyprasza wszystkim wszelkich łask.

Katarzyna Umińska

Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu

Ks. prał. Daniel Adamowicz głosi słowo Boże w kościele filialnym pw. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Łubiance

ŁUBIANKA

Wspomnienie bł. ks. Jerzego Popiełuszki

W nowo budowanym kościele filialnym pw. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Łubiance 22 października wspominano błogosławionego patrona świątyni. Z tej okazji Msza św. przewodniczył ks. prał. Daniel Adamowicz, dyrektor Caritas Diecezji Toruńskiej, a koncelebransami byli ks. Sławomir Marcinkowski, wikariusz parafii pw. Najświętszej Maryi Panny w Bierzgłowie, oraz ks. Marcin Furman, wikariusz z parafii pw. Świętych Janów w Świerczynkach. Podczas uroczystości poświęcono drugi obraz do nowego kościoła – obraz Trójcy Świętej i Matki Bożej Pompejańskiej. Poświęcony pierwszy obraz z wizerunkiem rodziców bł. ks. Jerzego, Marianny i Władysława Popiełuszków, jest już w posiadaniu świątyni.

W homilii ks. prał. Adamowicz zwrócił uwagę na zło, które jest wpisane już od wieków w ludzką naturę i wciąż daje o sobie znać poprzez fakt burzenia porządku, ładu, poprzez wracanie na drogę nieprawdy, nienawiści i ostatecznie ludzkich dramatów. Aby zło przez zwyciężyć, potrzeba umocnienia i napełnienia naszych serc pokojem, potrzeba mocno niewzruszonej nadziei. Kapłan przypominał, że wiara wzrasta i umacnia się nie tylko na podstawie ludzkiego przekazu, ale na mocy łaski Bożej, która spływa na ludzkie serca, a kiedy spływa na

ludzkie serca, wtedy rzeczywiście dokonują się rzeczy wielkie i wspaniałe. – Wielu ludzi wystawianych jest na próbę, wielu sprowadzonych na manowce, na wielu wymusza się złe słowa i postawy, ale człowieka słabego Bóg napełnia mocą i daje mu szansę do tego, aby w życiu zachował się jak trzeba i odrzucał zło – mówił kapłan.

Po Eucharystii proboszcz parafii w Bierzgłowie ks. kan. Rajmund Ponczek zaprosił zgromadzonych na drugą część uroczystości do remizy OSP Łubianka. Dzięki środkom z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej został zakupiony średni wóz ratowniczo-strażacki. W przekazaniu sprzętu uczestniczyli marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki, wójt gminy Łubianka Jerzy Zająkała, strażacy. Pojazd poświęcił proboszcz parafii w Bierzgłowie. Potem nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu plastyczno-literackiego organizowanego przez parafię w Bierzgłowie, Centrum Kultury w Łubiance i Gminną Bibliotekę Publiczną w Łubiance. Tematem konkursu było pokazanie osoby Marianny Popiełuszko, matki bł. ks. Jerzego, jej postawy i głębokiej wiary. Najlepsi zostali nagrodzeni podczas pikniku rodzinnego, który był zwieńczeniem uroczystości.

Katarzyna Umińska

GRUDZIĄDZ

Nowy ołtarz

W wspomnienie liturgiczne św. Jana Pawła II 22 października w bazylice pw. św. Mikołaja w Grudziądzu odprawiona została Msza św. koncelebrowana, której przewodniczył, ks. inf. Tadeusz Nowicki w otoczeniu ks. kan. Dariusza Kunickiego, proboszcza miejsca, ks. kan. Wojciecha Pyrzewskiego i o. Tytusa Kamińskiego OFM. Warto przypomnieć, że województwo kujawsko-pomorskie jest pierwszym w Polsce, które ma swojego patrona w osobie św. Jana Pawła II.

Homilię wygłosił ks. Mariusz Zawacki, który wielokrotnie podkreślał słowa nauczania św. Jana Pawła II. Jako pasterz Kościoła przez wiele lat głosił Ewangelię na wszystkich kontynentach świata. Dziś jest świętym. To jego możemy nazywać przewodnikiem kapłanów. Docierał do narodów

udali się przed ołtarz Matki Bożej Fatimskiej i św. Jana Pawła II, który został zbudowany dzięki inicjatywie ks. kan. Dariusza Kunickiego. Projektantem ołtarza był Sławomir Szczerbiński, obraz św. Jana Pawła II namalowała Ewa Mika, cały ołtarz wykonano w Pracowni Konserwacji Zabytków w Toruniu. W ołtarzu, pod figurą Matki Bożej Fatimskiej, swoje stałe miejsce znalazły relikwie św. Jana Pawła II. Podczas poświęcenia ołtarza, którego dokonał ks. inf. Tadeusz Nowicki, wieniec śpiewali Litanię do św. Jana Pawła II. Następnie odśpiewano „Ciebie, Boże chwalimy”, a Ksiądz Infułat udzielił Bożego błogosławieństwa. W kościele nie zabrakło młodzieży z grudziądzkiego III LO, którego patronem jest św. Jan Paweł II.

Na uroczystości nie zabrakło młodzieży z grudziądzkiego III LO, którego patronem jest św. Jan Paweł II

świata nie siłą, ale miłością i przebaczeniem. Nawet wtedy, kiedy był bardzo chory, dawał całemu światu katechezę miłości. Trzeba nam pamiętać o jego wielkim dziedzictwie, które zostawił po sobie.

Patronowanie św. Jana Pawła II w województwie jest orędziem dialogu opartego na prawdzie i miłości. Wołał: „Otwórzcie nam oścież drzwi Chrystusowi”. – Jego obecność na polskiej ziemi i ten dzień są wezwaniem do jedności i dziedzictwa, które ma na imię Polska – zakończył kaznodzieja.

Po Uczcie Eucharystycznej kapłani i służba liturgiczna

Do dnia poświęcenia ołtarza przygotowywano się przez nowennę do św. Jana Pawła II. Rozpoczęto ją 13 października w łączności z Mszą św. poranną. Obraz na ołtarzu z wizerunkiem św. Jana Pawła II uwiecznił błogosławieństwo koron na obraz Matki Bożej Łaskawej Opiekunki Grudziądza, którego św. Jan Paweł II dokonał w Rzymie 9 marca 2002 r. w obecności ks. inf. Tadeusza Nowickiego.

Tę uroczystość uświetnił śpiewem miejscowy chór Kolegiata pod kierownictwem Marka Mateckiego.

Zenon Zaremba

DLA KOŚCIOŁA I OJCZYZNY (2)

Maria Karłowska wierzyła w odzyskanie niepodległości Polski, a wybiegając myślą w przyszłość, zdawała sobie sprawę, że ojczyzna będzie potrzebowała przede wszystkim silnego, zdrowego pod każdym względem społeczeństwa. Poprzez zainicjowane z Bożego natchnienia dzieło apostołskie pragnęła więc dopomóc polskiej kobiecie odnaleźć prawdziwy i piękny sens życia, osobiste powołanie jako matki Polki i właściwe miejsce w społeczeństwie. Dlatego zachęcała swoje siostry: „Proszę Was – nie upadajcie na duchu, choć trudno – kochajcie dusze i swoje miejsce ofiary za nie; z naszym zakładem trzeba objąć sercem całą Polskę, za nią się ofiarować i wyznaczyć uzdrowienie, nawrócenie i zmartwychwstanie dla naszej ojczyzny”.

Praca lekarstwem

Prostytucja miała swe podłoże zwykle w nędzy materialnej, bezrobociu, braku umiejętności pracy i płynącej stąd niechęci do trudu uczciwego zarobkowania. Aby więc leczyć to głębokie schorzenie społeczne, bł. Maria postanowiła jako podstawę swego oddziaływania przyjąć właśnie pracę. Proces przemiany swych wychowanków ujmowała prosto: najpierw dziewczyna musi nauczyć się pracy. Gdy już będzie chętnie pracować, to zacznie się modlić. A gdy będzie się modlić, to bez trudu nawróci się.

Problem znaczenia sposobu wykonywania swych zadań i złe nastawienie do wszelkiego wysiłku Matka zastąpiła dowartościowaniem każdej dziedziny pracy ludzkiej. W tworzonych zakładach wychowawczych wprowadzała coraz więcej działań prac, dostosowanych do możliwości kobiet. Zainstalowała różnorakie warsztaty rzemieślnicze, jak: tkactwo, krawiectwo, bielizniarstwo, pończosznictwo, haft artystyczny i inne. W Pniewitem otworzyła fabryczkę

Joanna Kruczyńska

„Należy gorliwie modlić się i chętnie ponosić ofiary w celu wysługiwania łask dla Kościoła i ojczyzny”

biskopów i cukierków śmietankowych, a w Poznaniu – czynną do dziś opłatkarnię z wypiekami komunikantów i opłatków wigilijnych, której 100-lecie istnienia obchodziliśmy w październiku tego roku.

Wszystko dla dobra ojczyzny

Wszechstronność Matki Marii w pracy i poświęceniu dla Boga i narodu, nieustraszonemu poszukiwaniu środków zaradczych na wszelkie zło, zaprowadziła ją także na sale szpitalne. Siostry pasterki podjęły pracę na

oddziałach dla kobiet wenerycznych chorych w szpitalach miejskich w Toruniu i Łodzi. W trosce o moralne zdrowie społeczeństwa bł. Maria zaplanowała działalność zapobiegającą upadkom poprzez plan utworzenia żeńskiej szkoły gospodarczej, która przygotowywałaby dziewczęta do ich przyszłej roli żony, matki i gospodyni domu. W myśli i zamierzeniu Matki uczennice powinny być dobrym zacznem nowego życia narodu.

Władze polskie popierały, pochwalały i darzyły uznaniem wszelkie jej starania. Choć dla samej Matki Marii uznanie to nie było ani konieczne, ani potrzebne, to jednak dla wszystkich

było dowodem społecznej użyteczności całego jej dzieła i było oczywiste, że Matka pracuje dla dobra swego narodu. Nic więc dziwnego, że 25 maja 1928 r. prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki odznaczył ją Złotym Krzyżem Zasługi za osiągnięcia na polu pracy społecznej. Matka przyjęła to odznaczenie jako „zadatek zwycięstwa w walce o wypełnienie swego powołania”.

Sprawy ojczyzny objąć też modlitwą

Błogosławiona nie tylko pracowała dla ojczyzny, wychowując jej młode pokolenie i podnosząc kulturę ojczystą, ale też gorąco modliła się za Polskę i zachęcała do modlitwy. Z tego też powodu uroczystości państwowe traktowała zawsze jako okazje do zorganizowania nabożeństw, specjalnych modlitw, a także do urządzania obchodów religijno-patriotycznych, co głęboko zapadało w dusze jej podopiecznych i znajdowało oddźwięk w ich przyszłym samodzielnym życiu. Siostry wspominały, że „przymnażać Kościołowi świętemu chwały i blasku – przede wszystkim od wewnątrz – to było ustawiczne pragnienie Matki Marii Karłowskiej. A jeżeli Kościół od wewnątrz pięknieje – mówiła Matka – to jaśnieje i ojczyzna”. Matka pragnęła, aby jej niepozorne i w ukryciu pracujące zgromadzenie, przez modlitwę i poświęcenie dla zbłąkanych dusz, było silną podporą dla Kościoła i ojczyzny. Dlatego zachęcała swoje siostry: „Należy gorliwie modlić się i chętnie ponosić ofiary w celu wysługiwania łask dla Kościoła i ojczyzny. Naród polski to dla Matki Karłowskiej „zbiorowy bliźni”, dla którego była gotowa poświęcić wszystko w służbie miłości.

**Oprac.
s. Gaudiosa Dobrska CSDP**

W pałacu w otoczeniu zabytkowego parku studenci mają dobre warunki do nauki

Zdjęcia: Archiwum Caritas

Ze względu na różnorodność umiejętności oraz zainteresowań mieszkańcy mają duży wpływ na kształtowanie nietuzinkowej atmosfery, która sprzyja rozwijaniu pasji nie tylko rekreacyjno-artystycznych, lecz także naukowych. A wszystko za jeden uśmiech

AKADEMIK CZY COŚ WIĘCEJ?

Niespełna 14 lat temu na terenie diecezji toruńskiej z myślą o młodzieży, która wybiera studia w Toruniu, powstała Bursa Akademicka Caritas w Przysieku. Od początku istnienia to miejsce cieszy się szczególnym powodzeniem nie tylko wśród Polaków. Co zatem przyciąga młodych i ambitnych studentów, co stanowi o wyjątkowości tego miejsca?

Dla wielu młodych mieszkańców Bursy Akademickiej zasadniczym kryterium jest atrakcyjna cena. Inni z kolei wskazują na fakt, że każdego dnia oprócz bezpiecznego miejsca, w którym mieszkają, uczą się, bawią i odpoczywają, otrzymują stałe wyżywienie, co rozwiązuje wiele problemów (nie każdy potrafi gotować, ma na to czas i chęci). Atutem bez wątpienia jest obiekt mieszkalny. To XVIII-wieczny dworek przekazany Caritas Diecezji Toruńskiej przez kurię biskupią, położony w malowniczym parku, który sprzyja zarówno spacerom, jak i nauce na świeżym powietrzu, zwłaszcza podczas letniej sesji egzaminacyjnej. Zaangażowani w sport i rekreację chętnie korzystają z boiska do piłki nożnej, koszykowej, siatkowej, a także kortów tenisowych. Inni po prostu wybierają ławkę lub grę w badminton. Możliwości jest wiele...

Studenci mieszkają w pokojach dwu- i trzyosobowych; łącznie w bursie jest miejsce dla ok. 50 osób. Młodzież ma do dyspozycji dwie sale konferencyjne, salę komputerową z dostępem do Internetu, siłownię, pralnię, dwa aneksy kuchenne z jadalnią oraz

W takich warunkach studenci mieszkają i uczą się

kaplicę. Ze względu na różnorodność umiejętności oraz zainteresowań mieszkańcy mają duży wpływ na kształtowanie nietuzinkowej atmosfery, która sprzyja rozwijaniu pasji nie tylko rekreacyjno-artystycznych, lecz także naukowych. Można nauczyć się gry na gitarze, tańca, śpiewu i poznać nowy język. Wszystko za jeden uśmiech! Ponieważ Bursa Akademicka usytuowana jest na terenie Ośrodka Caritas Diecezji Toruńskiej, którego dyrektorem jest ks. prał. Daniel Adamowicz, studenci w ciągu roku akademickiego mają możli-

wość angażowania się w wolontariat oraz szereg akcji organizowanych przez Caritas. Każdego dnia tygodnia chętni biorą udział w Eucharystii, raz w tygodniu mają możliwość uczestniczenia w adoracji Najświętszego Sakramentu, a w Adwencie i Wielkim Poście mogą wziąć udział w rekolekcjach akademickich.

W głównej mierze studenci mieszkający w bursie sami kształtują dynamikę codzienności, wysuwają propozycje, organizują spotkania, wieczorki, spontaniczne akcje oraz niespodzianki.

Pomaga to również w skracaniu dystansu między sobą, nawiązywaniu bliskich relacji, często przyjaźni, a ostatnio nawet związków małżeńskich. Razem naprawdę jest bosko!

Mimo iż Bursa Akademicka oddalona jest od Torunia o ok. 5 km, nie stanowi to problemu komunikacyjnego. Autobusy podmiejskie oraz Arriva kursują co 30 minut. Czas, który trzeba pokonać z bursy do miasteczka akademickiego, wynosi ok. 10 minut. Odważni i zdeterminowani studenci łapią stopa, inni z kolei wybierają ekologiczno-ekonomiczną podróż rowerem.

Patron naszej bursy bł. ks. Jerzy Popiełuszko wielokrotnie powtarzał za św. Pawłem: „Zło, dobrem zwyciężaj” (por. Rz 12, 21). Jeśli interesuje cię dobro, poszukujesz taniego i bezpiecznego miejsca, jesteś otwarty na przygodę, jaką jest życie, i masz odrobinę odwagi, aby podjąć ryzyko pójścia w nieznane, zapraszamy cię do naszego domu.

Oto nasz adres: Przysiek 75, 87-134 Zławieś Wielka, tel. (+ 48) 056-674-44-01, strona internetowa: www.bursaakademicka.pl, e-mail: torun@caritas.pl.

Ks. Dawid Wasilewski,
wychowawca

DUCHOWNI DIECEZJI CHEŁMIŃSKIEJ (134)

PIAŚNICKA OFIARA KS. KAZIMIERZA

Wywodził się z pokolenia, które najboleśniej w historii Pomorza doznało prześladowań ze strony wrogów wiary i Polski. Posługą kapłańską cieszył się przez rok, by spocząć w piasnickim dole śmierci obok pomordowanych rodaków, wśród nich 36 księży

WOJCIECH WIELGOSZEWSKI

Kazimierz Kalisz, najstarszy z pięciorga dzieci Wincentego i Wandy z Bielskich, urodził się 10 lipca 1908 r. w przysiółku Dębowe blisko Gutowa w parafii Radoszki w dekanacie Górzno.

Bliscy Kościołowi

Boża Opatrzność obficie obdarzyła jego rodzinę powołaniami do stanu duchownego: brat ojca – ks. Franciszek Kalisz (1877 – 1953) był proboszczem w Stężycy na Kaszubach, a brat matki ks. Antoni Bielski (1871 – 1921) – m.in. w Lipinkach w ziemi lubawskiej, obaj zasłużeni w pracy patriotycznej pod zaborami. Kuzyni Kazimierza – Irena Ostrowska wstąpiła do zakonu zmartwychwstanek, a jej brat ks. Franciszek Ostrowski był kolegą kursowym bł. ks. Stefana W. Frelichowskiego i tak jak on męczennikiem Dachau (o nim – „Głos z Torunia” nr 23, 24/2017). Rodzice przyszłego księdza byli związani z życiem parafialnym Radoszek; zachowały się dyplomy jego rodziców z 1929 r. z okazji ich wstąpienia do Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary.

Pogodny czas

Kazimierz uczył się w gimnazjum brodnickim i po maturze w 1931 r. razem z kuzynem „Franusiem” Ostrowskim wstąpił do Seminarium Duchownego w Pelplinie. Z nieznanych powodów powtarzał pierwszy rok studiów. W rodzinnych zbiorach zachowały się zdjęcia z wakacji u stryja, ks. Franciszka w Stężycy, z wycieczek rowerowych po Kaszubach,

Ks. Kazimierz Kalisz
(1908-39)

z gościny w Rumianie u wujostwa Ostrowskich, z wizyt jego krewnych w Pelplinie. Był to pogodny czas, jakby Boża Opatrzność chciała wynagrodzić rychłe męczeństwo.

Zapowiedź cierpienia

Święcenia kapłańskie przyjął w katedrze 11 czerwca 1938 r. Tego dnia witano w Krakowie relikwie kanonizowanego 17 kwietnia św. Andrzeja Boboli. Któż się spodziewał, że wkrótce siedemnastu spośród 31 wyświęconych diakonów podąży śladem XVII-wiecznego męczennika? Dwunastu rozstrzelano w 1939 r., czterech zmarło w obozach, jeden w katowni UB w 1945 r. Na obrazku prymitywnym ks. Kalisza widzimy wyobrażenie Chrystusa cierpiącego, który wskazuje prawą dłońią krwawiącą ranę w boku. I napis: „Przyjdźcie, którzy cierpicie”.

Radość z kapłaństwa

14 czerwca odprawił prymicie w kościele pw. Świętych Wawrzyńca i Mikołaja w Radoszkach i 1 lipca 1938 r. stawił się w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Gdyni. Praca w 120-tysięcznym nowoczesnym mieście portowym musiała ekscytować młodego księdza wywodzącego się z osady na peryferiach diecezji. Jednocześnie parafia zamieszkała oprócz rdzennych Kaszubów przez przybyszów z różnych stron Rzeczypospolitej, istny tygiel narodowościowy, religijny i kulturowy, była terenem trudnym duszpastersko. W czerwcu 1939 r. ks. Kazimierz uczestniczył w obchodach Święta Morza i 2. Diecezjalnym Kongresie Eucharystycznym. Miał o czym opowiadać krewnym z Radoszek i Rumiana podczas wakacji pięknego lata 1939 r.

Kaszuńska Golgota

W połowie września 1939 r. Niemcy aresztowali gdyńskich duchownych, by uwolnić 2 października. Trzy tygodnie później wezwano ich do siedziby gestapo na Kamiennej Górze i po przesłuchaniach uwięziono w Victoria Schule w Gdańsku. Później był obóz w Nowym Porcie, porządkowanie pobojuwiska na Westerplatte i osadzenie w Stutthofie. 11 listopada ks. Kazimierz Kalisz, jego koledzy księża wikariusze Jan Bieńkowski, Piotr Dunajski, Jan Zakrzewski i proboszcz ks. kan. Teodor Turzyński zostali przewiezieni do lasu piasnickiego k.

go k. Wejherowa, gdzie czekały zawnazs przygotowane rowy...

Nazwiska ofiar zostały wyrze na ścianie kaplicy mauzoleum zbudowanej w 2010 r. w nekropolii piasnickiej, miejscu śmierci ok. 12 tys. osób, zwanym Kaszubską Golgotą. Ks. Kazimierza Kalisza oraz jego poległych współbraci przypomina również tablica na elewacji kościoła, w którym posługiwali. „Proszę was, bracia – powtórzył za św. Pawłem na obrazku prymitywnym ks. Kazimierz – przez Pana naszego Jezusa Chrystusa i przez miłość Ducha Świętego, abyście mnie wspierali u Boga swoimi modlitwami” (pisownia oryginalna; Rzym 15, 30). Nie dodał dalszej części wersetu: „abym wyszedł cało z rąk niewiernych...”. Otocmy go dobrą myślą i modlitwą.

Dziękuję Ewie Cieślak-Wróbel, krewnej ks. Kazimierza, za podzielenie się domowymi wspomnieniami i udostępnienie rodzinnych zbiorów

niedziela głos z Torunia

Ks. Paweł Borowski
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. 56 622 35 30 w. 39
fax 56 621 09 02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku
do piątku w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura, tel. 34 369 43 85